

Toekomstvisie Molenwaard 2030

Geef
Molenwaard
kleur!

Samen vooruit

voorjaar 2012

Toekomstvisie Molenwaard 2030

Samen vooruit
Voorjaar 2012

Welkom in Molenwaard!	3
Voorwoord	4
1. Onze ambitie	5
2. Onze inzet	6
Actieve burgers	6
Ondersteunende gemeente	7
Aanpak	7
3. Onze doelen	8
Wonen: woonbehoeften dorpen en stad zijn leidend	8
Economische dragers: werk voor onze inwoners	10
Ondersteuning: samen een vangnet vormen	12
Voorzieningen: vraaggericht	14
Landschap: waardevol cultuurlandschap benutten	16
Colofon	19

Welkom in Molenwaard!

Welkom in Molenwaard, met de kenmerkende lintbebouwing langs de Alblas en de Graafstroom, de dichtbebouwde dijken. De molens en de weilanden met koeien. Overal bedrijvigheid, van agrariërs tot kleine ambachtelijkheid en extensieve vormen van recreatie. Kleinschalig als je kijkt naar de infrastructuur met de smalle, kronkelige wegen. En natuurlijk is er water, veel water. Is er geen sloot te zien, dan toch zeker een vaart of boezem, misschien zelfs een eendenkooi. Ons landschap is sterk bepaald door de verovering op het water, maar onder de oppervlakte gaat de inklinking van het veen door. Agrariërs zijn bepalend voor het landschap. Je ziet uit het verleden nog de grote, statige boerderijen met daarnaast kleine arbeidershuisjes.

Kleinschalig zijn ook de uitbreidingswijken in de vele dorpen, hoewel in Groot-Ammers en Nieuw-Lekkerland de uitbreidingswijken wel bepalender zijn voor de karakteristiek van het dorp. Nieuwbouw, nodig voor behoud van de dorpswinkel en het bouwen voor eigen inwoners maar soms wat eenvormig. Juist daarom zijn de kerk en oude, statige panden die vaak in de kern van een dorp te vinden zijn, zo in het oog springend. En als je langs de Lek fietst, zie je niet alleen de rivier, maar vallen ook de grote bedrijven op, in contrast met het open landschap doorsneden met dorpen en linten, aan de andere kant.

Want in Molenwaard is een sterke sociale structuur te vinden. Dit komt mede door de hechte geloofsgemeenschappen. Het zit in de mentaliteit. Mensen zijn op elkaar betrokken en helpen elkaar. De agrarische wortels drukken nog steeds hun stempel op de manier van omgaan met elkaar. Harde werkers en betrouwbaar. Dit blijft bestaan, ook nu een groot deel van de mensen buiten de gemeentegrenzen is gaan werken. In Molenwaard is het werk vooral te vinden in de scheepsbouw en industrie langs de Lek. Maar ook als agrariër, voornamelijk in de melkveehouderij en als (kleine) ondernemer in de dorpen. Het zijn bedrijven met innovatiekracht. En in de vrije tijd? Ja, daar bloeit het verenigingsleven. Van fanfare tot sportvereniging. En als er dan iets ligt, dan staat ook echt iedereen op de schaats!

Voorwoord

Op 1 januari 2013 is het zover. De gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland houden op te bestaan. Molenwaard ontstaat. Hoe ziet deze nieuwe gemeente er eigenlijk uit? Hoe gaat zij om met haar inwoners en met de prachtige omgeving waarin zij ligt? Wat wil Molenwaard? Dát vindt u in deze visie.

Het is geen groot en dik boek geworden. Het is een richting geworden, een raamwerk van kaders waarmee de gemeente Molenwaard aan de slag kan. In het uitgebreide totstandkomingsproces zijn we met de inwoners uit de twaalf dorpen en het stadje van Molenwaard en partners tot de conclusie gekomen dat we vooral willen vasthouden wat er nu is. We zijn trots op Molenwaard! Tijden veranderen en vele ontwikkelingen hebben hun invloed op de samenleving, zo ook in Molenwaard. Maar de kracht en eigenheid van Molenwaard willen we vasthouden. Willen we dit realiseren, dan zullen we op een andere manier moeten gaan werken. Vasthouden gaat namelijk niet vanzelf, daar moet je kracht voor zetten. We moeten ons, met elkaar, actief en vooruitstrevend inzetten voor een mooie toekomst van Molenwaard.

De voorliggende toekomstvisie is niet ontstaan achter het bureau, maar dankzij en met de inwoners. Bijeenkomsten in het hart van de verschillende gemeenschappen, debatten met jongeren, een online peiling, een tekenwedstrijd voor kinderen – allen hebben het fundament gelegd onder deze visie op Molenwaard. En duidelijk komt naar voren

dat we allemaal veel waarde toekennen aan de hechte gemeenschappen waarin we leven. En dit moeten we vasthouden, door de juiste voorzieningen, vraaggericht woonbeleid, goede infrastructuur en een gemeente die niet voorschrijft, maar ondersteunt.

In deze visie werken we dit verder uit. We beginnen met onze ambitie. Het is de kern van de opdracht die wij onszelf meegeven. Onze ambitie wordt uitgewerkt naar Onze inzet in hoofdstuk 2. Hoe gaan wij het aanpakken? In hoofdstuk 3 wordt de ambitie uitgewerkt naar verschillende thema's.

Welkom in Molenwaard!

C. Egas

Voorzitter RWG namens de gezamenlijke gemeenteraden van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland

D. van der Borg

Burgemeester Graafstroom

M. Houtman

Burgemeester Nieuw-Lekkerland

T. van Gelder

Burgemeester Liesveld

1. Onze ambitie

Wij willen de kernwaarden van het gebied vasthouden, ontwikkelen en stimuleren. Vanuit historische tradities en landschappelijke kwaliteiten streven we naar een comfortabele en veilige woon- en werkomgeving in een levend, groen en duurzaam landschap. Dit alles binnen een sociaal hechte gemeenschap met actieve burgers en een ondersteunende gemeente.

Wij gaan er alles aan doen om bestaande verbanden te koesteren en nieuwe te leggen. Molenwaard stelt haar dorpen en stad centraal als ontmoetingspunt van waaruit de ontwikkeling van het dorp / de stad gestalte krijgt. Dorpsbehoud en eigenheid bepalen het gevoel van 'thuis komen en thuis zijn'. Wij bieden een inspirerend platform voor maatschappelijke initiatieven en ideeën die kunnen rekenen op een breed draagvlak. De plannen die daaruit voortkomen gaan wij helpen realiseren door praktische ondersteuning of een financiële injectie, en altijd met creativiteit en daadkracht. Niet alleen lokaal, maar als het onderwerp daarom vraagt, ook

regionaal. Wij zien de gemeente als een eigentijdse participant, die invulling geeft aan begrippen als gemeenschap en bestuurlijk coördinatiepunt.

Deze missie is voor ons het belangrijkste. Molenwaard ontleent er haar bestaansrecht aan. Daarom zullen we onze resultaten afmeten aan de doelstellingen in deze visie.

Niets van waarde is gratis. Wij geloven zo in - en hechten zo aan deze missie dat we daarvoor onze middelen willen vrijmaken die daar op een maximale wijze aan bij kunnen dragen.

2. Onze inzet

De kernwaarden en kracht van Molenwaard vasthouden. Hoe gaan we dat doen?

De relatie tussen inwoners en gemeente verandert, enerzijds door veranderende opvattingen, maar ook door de beperktere financiële middelen van de gemeente. Vanuit de samenleving is er behoefte aan maatwerk en snelheid, terwijl de wensen ook diverser worden. Inwoners wensen meer directe invloed op zaken die hen persoonlijk raken.

Tegelijk zijn onze inwoners goed in staat zonder of met beperkte betrokkenheid van de gemeente hun toekomst vorm te geven. En daar waar ondersteuning wel wenselijk is, hoeft dat niet meteen om gemeentelijke betrokkenheid te gaan, maar kan het ook gaan om bijvoorbeeld zorgpartners, bedrijven of woningcorporaties. Met een vooruitstrevende, gezamenlijke en brede inzet bereiken we uiteindelijk meer voor Molenwaard. Met actieve burgers en een ondersteunende gemeente dus.

Actieve burgers

Zelfsturing

Zelfsturing wil zeggen dat de gemeente en de maatschappelijke partners ruimte geven aan gemeenschappen (dorpen en stadje) en kleinere sociale verbanden zoals bijvoorbeeld verenigingen, gezinnen en individuen. Ruimte aan inwoners om nog veel meer eigen verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van hun leven en leefomgeving.

Zij weten immers het beste wat ze willen, wat zij daar zelf aan kunnen bijdragen en wat zij van de gemeente verwachten. De gemeente stuurt daarbij op een manier die recht doet aan de beoogde zelfsturing.

Deze verandering is niet van vandaag op morgen te realiseren. Alle betrokkenen zullen moeten zoeken naar nieuwe vormen van samenwerking in deze nieuwe verhouding. En het uiteindelijke doel is zelfsturende gemeenschappen.

Burgerschap

Voor zelfsturing is burgerschap nodig. Burgerschap betekent actief lid willen zijn van een samenleving, een dorp, een vereniging en een gezin, waarbij verbindingen worden aangegaan, betrokkenheid naar de omgeving ontstaat en de verantwoordelijkheid voor de gemeenschap en ieders eigen leven centraal staat.

Het begrip burgerschap drukt uit dat mensen hun verantwoordelijkheid nemen om samen inhoud en vorm geven aan het openbare, gemeenschappelijke leven. Als de bereidheid er is om dit te doen, kan de gemeente als onderdeel van die samenleving mensen toerusten en ondersteunen in het nemen en dragen van deze verantwoordelijkheid, in het worden en zijn van een actief burger.

Ondersteunende gemeente

Molenwaard wil een ondersteunende gemeente zijn. Daarom zal het voor uitvoering van deze Toekomstvisie zowel dicht bij de inwoner moeten staan, als de belangen regionaal moeten behartigen. Meer taken worden vanuit de rijksoverheid en provincie aan gemeenten overgedragen en daarmee dichterbij de inwoners gebracht. Tegelijkertijd gaat Molenwaard kleinschaliger te werk: niet gemeentebreed, maar per dorp of per buurt of straat. Steeds vaker wordt maatwerk gezocht voor het individu. Zo overlegt de Wmo-consulent aan de keukentafel.

Voor deze rol, maar ook voor de klassieke rollen als leverancier van producten, toezichthouder en handhaver, profiteert Molenwaard maximaal van het nog dichterbij de burger staan. .

Maar het bestuur richt zich tevens meer op haar bestuurlijke omgeving. Gemeenten fuseren en werken steeds meer (regionaal) samen met andere gemeenten of partners. De uitvoering van onze Toekomstvisie Molenwaard vindt dus ook plaats in een bredere maatschappelijke en bestuurlijke context dan uitsluitend gemeente Molenwaard. Samenwerking in verschillende vormen en op verschillende schaalniveaus is wenselijk en nodig. Samenwerking met allerlei organisaties, corporaties bijvoorbeeld. Maar ook regionale bestuurlijke samenwerking. Molenwaard neemt daarin een leidende rol.

Aanpak

Dit alles vraagt een vooruitstrevende en andere aanpak van de gemeente, om zo de kracht van Molenwaard vast te houden. Denken in kansen en daarmee het denken in risico's, regels en beleid loslaten. Niet de gemeente bepaalt beleidsmatig wat goed is, maar steeds meer de inwoner zelf. Daarbij is de kunst om te kunnen loslaten van groot belang. Zowel voor organisatie, bestuur als raad.

Tegelijk moet de kunst van het ondersteunen worden ontwikkeld. Kansrijke initiatieven en energieke groepen in de maatschappij vinden en daarop focussen. En waar nodig een steuntje in de rug bieden.

De invloed van de burger willen we ook vergroten door ze zo vroeg mogelijk te betrekken bij gemeentelijke plan- en beleidsontwikkeling. De vorm die daarbij wordt gekozen is afgestemd op de betrokken inwoners, organisaties en de thematiek. Dit kan zowel ad hoc rond een project of meer structureel rond een thema. Een bewonersplatform is daarbij één van de mogelijke vormen.

Welke vormen passen bij deze andere werkwijze zullen we, gemeente en inwoners, nog met elkaar moeten ontdekken. Het is juist niet de bedoeling een extra bestuurslaag per dorp of stad in te voeren, maar om vormen te vinden die de bij onze inwoners levende vragen en kracht naar boven halen. Een agenda per dorp vormt daarvoor een eerste, belangrijke, aanzet.

3. Onze doelen

Dit zijn onze doelen. De weerslag van onze ambitie op verschillende thema's. Wonen, economische dragers, ondersteuning, voorzieningen en landschap. Impliciet is in de doelen rekening gehouden met een veranderende wereld: een veranderende bevolkingssamenstelling, veranderende leefstijlen, een veranderende economische structuur en klimaatverandering. De doelen geven richting aan en kaders voor de gemeentelijke inzet.

Wonen: woonbehoeften dorpen en stad zijn leidend

Molenwaard wil een comfortabele en veilige woon- en werkomgeving bieden in een levend, groen en duurzaam landschap en binnen een sociaal hechte gemeenschap. Voor wonen betekent dat vooral dat we woningen en een woonomgeving willen bieden waarin de inwoners zich thuis voelen en waar een aanbod van voorzieningen op maat is.

Voor de komende jaren is de opgave om dit te doen in een wereld die sterk aan verandering onderhevig is, zowel economisch als demografisch. Groei is niet meer vanzelfsprekend.

In Molenwaard bieden we in ieder geval plaats aan

- de mensen die hier al wonen en die willen blijven
- mensen die een binding hebben met de gemeente, bijvoorbeeld omdat ze hier werken of hier voorheen gewoond hebben.

Mensen moeten de mogelijkheid hebben om daar te wonen waar ze willen, in een woning die bij hen past. De woonwens en de eigen dorp/stad als woonplaats zal centraal staan in het gemeentelijk woonbeleid.

Mensen moeten zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Om dit mogelijk te maken wil Molenwaard inzetten op

- levensloopbestendige woningen
- zorg aan huis

In Molenwaard is het veilig wonen:

- De gemeente bevordert de verkeersveiligheid door te sturen op gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers. Fysieke maatregelen worden alleen indien hoog noodzakelijk toegepast.
- De brandweezorg en rampenbestrijding is regionaal georganiseerd, ten aanzien van het kwaliteitsniveau wordt uitgegaan van het wettelijk minimum.
- Burgers zijn de eerst verantwoordelijken in de kern voor de sociale veiligheid en worden gestimuleerd zelf initiatief te nemen.

2012

2030

Geef
Molenwaard
kleur!

Om deze doelen te realiseren wordt verbinding gezocht met individuele bewoners, de dorpen en de stad, corporaties, de regio en de provincie.

Economische dragers: werk voor onze inwoners

Molenwaard wil bereiken dat haar inwoners werk en inkomen hebben. Daarvoor is voldoende en het juiste type bedrijvigheid nodig, in de gemeente, maar ook daarbuiten. Ongeveer de helft van onze inwoners werkt immers elders.

In Molenwaard is moderne bedrijvigheid gevestigd, veel maakindustrie met een innovatief karakter. De scheepsbouw langs de waterwegen mag hier zeker worden genoemd, en ook de goed renderende agrarische bedrijven in het buitengebied.

Molenwaard wil lokaal en ook regionaal inspelen op economische ontwikkelingen. Het doel is de aantrekkelijkheid van de gemeente voor werkgevers te behouden. Een gemeente waar het goed wonen en recreëren is en

waar voldoende andere voorzieningen zijn, is interessant voor bedrijven om zich te vestigen of gevestigd te blijven.

De aanwezigheid van de vele molens in ons unieke, Hollandse polderlandschap bieden kansen om recreatie en toerisme als economische drager verder te ontwikkelen en daarmee onze inwoners meer werk en inkomen te verschaffen. Met Kinderdijk vanzelfsprekend als de parel in de kroon.

Molenwaard wil bedrijven in hun ontwikkeling actief ondersteunen, zowel gemeentelijk als regionaal.

- Een goede (digitale) infrastructuur is essentieel voor de toekomst van bedrijven. De inzet van de gemeente is er op gericht deze voorzieningen zoveel mogelijk te bevorderen en te faciliteren.
- Molenwaard wil zijn bedrijven begeleiden in hun ontwikkeling. Dit vraagt om maatwerk en veelal heel praktische oplossingen. Door de beperkte vraag naar uitbreiding en vanwege het spanningsveld met de landschappelijke kwaliteiten van het gebied, is uitbreiding van het bestaande bedrijventerreinareaal geen speerpunt. Als voor doorgroei van een bedrijf uiteindelijk verplaatsing de beste optie is, zetten wij ons hier voor in. Een relatie met regionale ontwikkelingen en mogelijkheden is hier noodzakelijk (herijking Regionale bedrijventerreinstrategie).

Molenwaard wil als toeristisch aantrekkelijk gebied te boek staan. Daarom gaan we inzetten op:

- Een betere toegankelijkheid van het Werelderfgoed Kinderdijk, het opwaarderen van het toeristisch product Kinderdijk en het verleiden van de bezoekers van Kinderdijk om langer in ons gebied te blijven.
- Een goed recreatief-toeristisch product voor de binnenlandse bezoeker, met zowel aandacht voor het unieke veenweide landschap als voor de vele molens die Molenwaard rijk is.

Voor de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen zien wij belangrijke potenties in de zuidrand van Molenwaard. Dat gebied kan prima dienst doen als ontspanningsgebied voor de eigen inwoners maar ook voor bewoners van de verstedelijkte zuidrand.

2012

2030

Voor de realisatie van deze doelen wordt samengewerkt met bedrijven/ondernemers, de dorpen en de stad, brancheorganisaties en de regio. Een goed afgewogen regionale

aanpak heeft hierbij meer economisch effect dan verschillende lokale plannen bij elkaar; het resultaat is meer dan de som der delen.

Ondersteuning: samen een vangnet vormen

Met materiële en/of immateriële hulp worden inwoners ondersteund die dit nodig hebben om deel te nemen aan de samenleving. Deelname aan de maatschappij is er in allerlei vormen: van het kunnen onderhouden van sociale contacten, het doen van vrijwilligerswerk of deelname aan het verenigingsleven tot het verwerven van een eigen inkomen.

Onze inwoners zijn allereerst zelf verantwoordelijk om deel te nemen aan onze samenleving. Zij kunnen vertrouwen op eigen kracht en die van hun sociale netwerk, zoals familie, kennissen en lokale vrijwilligers.

Soms is dat niet voldoende. In dat geval vervult de gemeente een vangnetfunctie. De bedoeling daarbij is dat betrokkene zo snel mogelijk weer op eigen benen kan staan.

Als de gemeente om ondersteuning wordt verzocht, wordt gezien of via de eigen kracht en het sociaal netwerk een oplossing kan worden bereikt. Als dat niet mogelijk is, wordt ondersteuning georganiseerd door de gemeente of met behulp van de gemeente en/of wordt doorverwezen naar professionele ondersteuning.

2012

2030

Voor de realisatie van deze doelen wordt samengewerkt met inwoners, lokale en regionale partners, zoals zorgaanbieders, vrijwilligersorganisaties en het bedrijfsleven. Ook worden de partners betrokken om de lokale sociale netwerken in staat te stellen deelname aan de samenleving te bevorderen.

Goede toegankelijkheid van woningen en woonomgeving is ook een voorwaarde om deelname van een ieder aan de samenleving te bevorderen. Daarom wordt verbinding gelegd met het thema wonen.

Voorzieningen: vraaggericht

De inwoners van Molenwaard vinden voorzieningen in de eigen kernen belangrijk voor de leefbaarheid. Onder een voorziening wordt verstaan een fysiek middel dat een functie dient voor collectief maatschappelijk belang. Een voorbeeld hiervan is een dorps huis dat de ontmoetingsfunctie dient of een supermarkt die in de levensbehoefte voorziet.

Diverse ontwikkelingen zijn van invloed op voorzieningen zoals vergrijzing, ontgroening, afnemend aantal gezinnen, meer alleenstaanden (gezinsverdunding) en digitalisering. Op deze ontwikkelingen moet flexibel ingespeeld kunnen worden. Voorzieningen zijn daarbij volgend. Dit is mogelijk door de functies, en daaruit wellicht volgend voorzieningen, vraaggericht te organiseren en bundeling na te streven.

Onze inwoners, instellingen, vrijwilligersorganisaties (waaronder verenigingen) en kerken worden als gebruikers als eerste verantwoordelijk voor de voorzieningen.

- De gemeentelijke ondersteuning is vraaggericht en maatwerk. Aanvullende ondersteuning is bij voorkeur voorwaardenscheppend, en incidenteel of kort van aard.
- Als hulp van de gemeente nodig is, dan hangt dit af van het draagvlak van deze voorziening onder de inwoners, instellingen en verenigingen. Dat draagvlak bestaat uit het gebruik van de voorziening, de zelfwerkzaamheid en samenwerking van de gebruikers, en de bereidheid te betalen voor het gebruik en de instandhouding van de voorziening.

Als de behoefte en inzet van onze inwoners en verenigingen dorp/stad verschilt dan accepteren we binnen Molenwaard ook verschillen in voorzieningenniveau. Wettelijke taken bepalen vanzelfsprekend het minimum. Al het meerdere is afhankelijk van behoefte en draagvlak in de kernen.

Vaak wordt bij voorzieningen gedacht aan gebouwen en leidt dit tot nieuwbouw. Dat is relatief duur. Daarom wordt in de toekomst ook gekeken naar combinatie van functies en samenwerking in netwerken en bestaande gebouwen.

2012

2030

Geef
Molenwaard
kleur!

Voor de realisatie van deze doelen wordt samengewerkt met onder andere inwoners, instellingen, vrijwilligersorganisaties en kerken. Dit is mogelijk door partijen samen te brengen, samenwerking te ondersteunen, bundeling van functies te stimuleren, deskundigheidsbevordering, inbreng van expertise en eventueel een financiële bijdrage.

De vraaggerichte benadering vraagt een continue afstemming met het thema wonen. Als bijvoorbeeld in een kern voornamelijk gebouwd wordt voor ouderen, is afstemming nodig met de vraag naar voorzieningen van ouderen.

Landschap: waardevol cultuurlandschap benutten

Het landschap van Molenwaard wordt gekenmerkt door het open, typisch Hollandse slagen-landschap met beeldbepalende molens en boerderijen. Dat maakt de omgeving aantrekkelijk, met ruime mogelijkheden voor recreatie. De molens zijn beeldbepalend en van groot cultuur-historisch en recreatief belang. Op dit moment is de melkveehouderij de grootste gebruiker van het landschap en als zodanig ook de belangrijkste drager. Het toekomstperspectief van de landbouw is op dit moment goed. De economische functie van karakteristieke en historische landschapselementen komt echter steeds vaker te vervallen. Daarbij nemen subsidiemogelijkheden voor beheer van deze elementen af. Het beheer en onderhoud komt hierdoor in het gedrang.

Onze inwoners, instellingen, vrijwilligersorganisaties (waaronder verenigingen) en kerken worden als gebruikers als eerste verantwoordelijk voor de voorzieningen.

- De gemeentelijke ondersteuning is vraaggericht en maatwerk. Aanvullende ondersteuning is bij voorkeur voorwaardenscheppend, en incidenteel of kort van aard.
- Als hulp van de gemeente nodig is, dan hangt dit af van het draagvlak van deze voorziening onder de inwoners, instellingen en verenigingen. Dat draagvlak bestaat uit het gebruik van de voorziening, de zelfwerkzaamheid en samenwerking van de gebruikers, en de bereidheid te betalen voor het gebruik en de instandhouding van de voorziening.

Als de behoefte en inzet van onze inwoners en verenigingen dorp/stad verschilt dan accepteren we binnen Molenwaard ook verschillen in voorzieningenniveau. Wettelijke taken bepalen vanzelfsprekend het minimum. Al het meerdere is afhankelijk van behoefte en draagvlak in de kernen.

Vaak wordt bij voorzieningen gedacht aan gebouwen en leidt dit tot nieuwbouw. Dat is relatief duur. Daarom wordt in de toekomst ook gekeken naar combinatie van functies en samenwerking in netwerken en bestaande gebouwen.

2012

2030

Voor de realisatie van deze doelen wordt samengewerkt met agrariërs en organisaties op het gebied van natuur, landschap en erfgoed.

Met 'landschap als kapitaal' als gezamenlijk vertrekpunt willen we met betrokken partijen coalities vormen en inzetten op het tot stand

komen van nieuwe vormen van financiering (fondsvorming, landschapsveiling), waardoor het karakteristieke landschap behouden kan blijven. De gemeente wil graag het proces ondersteunen om tot een gebiedscoalitie te komen met landbouworganisaties, agrarisch natuurbeheer en natuurorganisaties.

- Korte schets van het proces -
(Trechter)

Colofon

De Toekomstvisie Molenwaard is tot stand gekomen met de hulp van veel inwoners en organisaties:

- 501 inwoners hebben de internetpeiling ingevuld
- 170 inwoners hebben deelgenomen aan de kernbijeenkomsten
- 170 leerlingen van het Wellant College hebben deelgenomen aan het Lagerhuisdebat
- 36 jongeren zijn geïnterviewd
- 95 kinderen hebben deelgenomen aan de tekenwedstrijd
- 50 lokale en landelijke organisaties hebben hun kennis gedeeld bij de themabijeenkomst

Werkorganisatie De Waard

Postbus 5

2970 AA Bleskensgraaf

T 0184-805 000

F 0184-805 499